

הכנס ה-7 לטבע, שטח ואתגר – כולנו רקמה חיה אחת

21-22/11/2019

תקצירים

יום חמישי 21/11/2019

הרצאת מליאה – 09:00-09:45

עלייתה של הסוגייה הסביבתית על סדר היום הציבורי הצמיחה, בין היתר, דיון על המגננונים החברתיים והתרבותיים דרכם פרטים רוכשים התנהגויות פרו-סביבתיות, ועל המשמעות של התנהגות כזו לקידום קיימות. ההרצאה תעסוק בגורמים המניעים, הערכים והמאפיינים של התנהגות סביבתית, ולחלופין – התנהגות אנטי-סביבתית; בהקשרים משפחתיים ובין דוריים של התנהגות פרו-סביבתית, וכיצד ניתן להבין תופעה זו.

ד"ר איתי גרינשפן

התנהגות סביבתית – הזדמנויות ואתגרים

מושב ראשון – חודשנות מקצועית, היכרות עם מודלים לעבודה בטבע, בשטח ובאתגר 10:00-11:30

גישת ה-EAP (Appreciation Perspective-Eco) היא גישה אקו-צנטרית והוליסטית הנוגעת ליחסי אדם טבע, לקשר עם ובתוך המארג האקולוגי שבו הוא חי, לרגשות, לזהויות ולפעולות שמשתקפות מתוך מגוון הקשרים האלו. הגישה צמחה מתוך הטבע תרפיה (Nature therapy), לעידוד טרנספורמציות מיטיבות ומרפאות ביחסי אדם-טבע, למפגש עמוק עם הטבע שלנו (הפנימי) ולחיבור משמעותי ומיטיב עם העולם שסביבנו. בהרצאה נכיר את הרעיון התיאורטי, נתנסה באקו-הוקרה ומרכיביה ונלמד על הדרכים שניתן לשלבה במגוון הקשרים קיומיים.

מלי נבו

גישת האקו-הוקרה ביחסי אדם-טבע טרנספורמציות של קיום

המטפל בטבע הוא לרוב אדם שמוצא משמעות ומזור בחיבור שבין האדם לטבע ובהעדר מודל עבודה ברור - פועל לפי צו ליבו וניסיון אישי מקצועי עשיר. בהרצאה זו אשתף את הקהל עם ממצאי מחקר הדוקטורט שלי המציגים לראשונה מודל להתערבות תראפויטית בטבע. אביא בפניכם את עיקרי המודל הכוללים את הבסיס הפילוסופי תיאורטי של השיטה, הכלים והמתודות להתערבות, שלבי ההתערבות, תפקיד הטבע, תפקיד המטפל ומטרות ההתערבות. כל אלו שופכים אור על ההתערבות התראפויטית בטבע כשיטה ייחודית וחדשנית המציעה להתבונן בכלל על תחום הטיפול מזווית ראייה חדשה. ההרצאה תשלב דוגמאות ושיחה ערה עם הקהל.

לייה נאור

מודל לטיפול בטבע – ממצאים חדשים במחקר

הכרות עם מודל "השלבים" כפי שמיושם בנירים בשכונות בעבודה עם נערים ונערות בקהילה בפריפריה. במהלך ההרצאה ננסה להעביר בצורה חווייתית את רוח המודל ועקרונותיו.

דניאל לייביצקי, אלמוג אילת ויהל כרמי

"מודל השלבים" בנירים בשכונות

מה מחבר את מה- החיבור לקבוצה מחבר לעצמי או שדווקא החיבור לעצמי מחבר לקבוצה? ומה התפקיד של הטבע בכל הדבר הזה? מחקר שערכתי במסגרת עבודת התזה שלי מצא דינמיקה קבוצתית הפוכה בדינמיקה הקבוצתית במסע לחקירת העצמי בטבע- דינמיקה.

ליטל רוטשילד

דינמיקה קבוצתית הפוכה במסע קבוצתי בטבע

אחד הרעיונות המרכזיים של הפילוסופיה הסביבתית הוא העצמי האקולוגי (ecological self) אשר תופש את האדם כחלק אינטגרלי והוליסטי מעולם הטבע ולא נפרד או מנותק ממנו. אך הקשר הזה, בין האדם לטבע, הוא פעמים רבות מתווך על ידי מוסדות ומנגנונים פוליטיים, חברתיים וכלכליים. אם כן, עולות השאלות: האם השכבות האלה מנכרות את האדם מהטבע או שמא מחברות? האם השכבות האלה מייצרות ריחוק ותחושת עליונות על הטבע, או שמא מייצרות תחושה של קירבה וכבוד? ניתוח הכתבים, היצירות והמבנים של הונדרטוואסר מאפשר לנו לגשת בצורה עדינה אך ביקורתית ומרתקת לשאלות הללו – ולהציע פילוסופיה סביבתית שמבוססת על הכרה בערכו הלא-תועלתני של הטבע, אך נמנעת מרומנטיזציה על אודות חיבור ישיר ובלתי מתווך בין האדם לטבע.

ההרצאה תציג את הקונטקסט של שונות וחברה רב תרבותית, כמה מושגי יסוד – ממדים של רב תרבותיות דמוגרפית, מבנית ואידאולוגית, דפוסי ניהול של רב-תרבותיות, ותמשיך בעיקר לדילמות ודוגמאות, ככל האפשר מתוך תכנים שיהיו נוכחים בכנס עצמו.

ד"ר ניר ברק

אדם וטבע והערכים
שביניהם: חשיבה סביבתית
בהשראת הונדרטוואסר

ליאור שורר

כשירות תרבותית בלמידה
אתגרית

מושב שני – כלים התנסותיים ומתודיקה (סדנאות התנסותיות) 12:00-13:30

קול קורא לנו הביתה, לנוע עם האלמנטים. הקשר בין מה שאנחנו חווים בעצמנו לבין מה שאנחנו חווים בטבע מוליד שלמות המניעה אותנו לאחדות והלימה עם הטבע. בסדנא זו נזמין בהתכוונות את האפשרות לנוע עם חמשת האלמנטים דרך חיבור לטבע ולגופנו בו זמנית. נקבל השראה, נביא תנועה, צורה, מקצב ומרקם.

עידית רוז

קול קורא לנו הביתה – לנוע
עם האלמנטים (סדנא
חוויתית מדיטציה בתנועה)

בסדנא זו נלמד על עקרונות מובילים ביצירת כלי נגינה, ועל ייחודם של כלי נגינה מלאכת יד. לאחר מכן התלמידים יצאו לשטח לחפש חומרי גלם שונים ליצירת כלי נגינה אישי. נבנה את הכלים בעזרת כלי עבודה פשוטים ונלמד לנגן עליהם. בסוף הסדנא ניצור קטע מוסיקלי משותף ונכין אותו להופעה

עודד כרמי

מוסיקה מהטבע

במהלך הסדנא נקיים 2-3 פעילויות אוטודור קצרות ונדגים כיצד ניתן לקיים עיבוד, בשטח של הפעילויות באמצעות קלפי ארץ יצורי הנפש. המשתתפים יחוו את הפעילויות (שהינן חדשות ומקוריות אך לא אתגריות) והן את העיבוד המיוחד באמצעות קלפים.

אפרת מעיין ואיריס שדה-רסלר

מנהיגות שטח בארץ ייצורי
הנפש

בסדנא נכיר דרך חווייתית ומהנה לחקור את המפגש שלנו עם עצמנו, עם הסביבה שלנו ועם האחר דרך אימפרוביזציה בתנועה. ננוע בעקבות מקורות השראה מהפנים והחוץ, נתאמן על פתיחת נוכחות, חלוקת קשב, משחקיות ועירנות – במטרה להיפגש באמת.

עינת לומברוזו

להיפגש בתנועה - סדנא
אימפרוביזציה בתנועה
בנושא המפגש עם העצמי,
עם הסביבה ועם האחר

סדנא שמשמשת בכלים מעולם התנועה, בסדנא נעבוד בזוגות ובשלשות ונתרגל תנועה עם הקשבה לפרטנו ולעצמנו, נתרגל את העבודה בעוצמות שונות ונסה לבחון אם קיימים מקומות שבהם אני מאבד קשיבות לעצמי ואיך ניתן להחזיר אותה.

דודו יפרח וגלבוט אגר

בחזרה לסנטר

הקושי לחזור אל החיים לאחר אירוע טראומתי היא התמודדות משותפת למחלימים ממחלת הסרטן וגם להורים שכולים שאיבדו את ילדם. נשאלת השאלה: איך מתחילים לחיות מחדש?? עד לאחרונה אוכלוסיות אלו טופלו אך ורק ע"י אנשי מקצוע מתחום הטיפול. היציאה למסעות בטבע לאוכלוסיות אלו איפשרה להם להתמודד עם תחושת האובדן והשכול בדרך נוספת. הניסיון שאנו מביאים איתנו מתבסס על חיבור אישי של אהוד לאוכלוסיה של מחלימים מסרטן ושל חוה אם שכולה ששכלה את בנה אורן במהלך צוק איתן. שנתיים האחרונות זכינו כל אחד בנפרד להוציא מסעות לטבע לאוכלוסיות של מחלימים ממחלת הסרטן והורים שכולים. בהרצאה נביא בפני המשתתפים את הכלים בהם השתמשנו במהלך מסעות אלו ונחווה יחד טעימה מן התהליך שמשותפי המסע עברו.

חוה נח ואהוד שרוני

העצמה דרך מסע
לאוכלוסיות המתמודדות עם
שכול וחולי

מושב שלישי – פריזמה חברתית 14:30-16:00

סדנא התנסותית-חוויתית במהלכה נלמד על הכלה והנגשה של פעילות אתגרית בטבע למגוון אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים. נדבר על המושג "תקשורת תומכת חליפית"; ונתנסה יחד בעבודה עם לוחות תקשורת ועזרים נוספים המותאמים לעבודה בטבע.

**גיא בן יצחק
ואורלי דרי**

**תקשורת תומכת
וחליפית בפעילות
האתגרית**

מסעות עם נשים ונערות, חשיבות של קבוצות נפרדות ומרחב נשי, במובן הפיזי והרגשי של העבודה בשטח. אחרי שנים של נשיאת הדגל בהפרדה מגדרית בשטח, בדרך לוטן, צוות שביל, נירים בשכונות. פתחתי בית לנערות קצה עם טראומה. (נערות שבדרך כלל מיועדות למסגרות נעולות) עיקר העבודה בבית הנערות היה דרך מסעות במדבר. להכשיר את הנערות להובלה ולמנטוריות גם במסעות וגם בבית. לתת לנערות להרחיב את סל הכלים והכישורים שלהן למחוזות שהן לא ידעו ולא הכירו בעצמן.

ד"ר יקירה לוי

'לוכדות החלומות'

עמותת לטם הפעילה בשנה האחרונה שני פרויקטים משלבים בטבע- חוג שדאות משולב וקורס להכשרה מדריכים עם וללא מוגבלות להדרכה בשטחים הפתוחים בחבל מודיעין. בשני המקרים, הטבע היווה כר מחבר, מקרב ומלמד להפיכת המשתתפים בשתי הקבוצות, למשפחה חמה ותומכת, בה כל אחד מביא את איכויותיו ונתמך בחולשותיו. העקרונות המנחים בעבודה: עיצוב אוניברסאלי בלמידה, שימוש בחושים ובסגולותיו של הטבע ועבודה רפלקטיבית היוו בסיס חזק להצלחת התוכניות. בהרצאה נרחיב, נדגים ונעמיק בפרויקט "מדריך נגיש בחבל מודיעין".

**שקד אביצדק
ומירית חצרוני**

**הטבע ככלי לשילוב
וקירוב לבבות בין
אוכלוסיות שונות**

עמותת "בשביל המחר" מקיימת מסעות קבוצתיים בעלי מאפיינים משקמים וטיפוליים, שמטרתם לקדם תהליכי התאוששות מן החשיפה לטראומה מלחמתית, וטיפול חוסן ברמה האישית והבין-אישית. במסגרת הרצאה זו נציג את המודל האינטגרטיבי בו עושים שימוש מנחי העמותה במסעות, לאור תיאורי מקרה מתוך המסעות המתקיימים ברומניה.

**רותן חיים וד"ר
שי שורר**

**רומניה Base Camp:
מודל אינטגרטיבי
לטיפול קבוצתי - הצגת
מסע 'בשביל המחר'**

נוכח משבר האקלים שמתרחש בעולמנו, נעמיק ברעיונות של האקולוגיה העמוקה. דרך לימוד בטקסטים מכוננים ודרך מפגש בלתי אמצעי עם הטבע, נראה כי יש קשר הדוק בין התהליכים הגלובליים ש"מחוצה לנו" לתהליכים הפנימיים שלנו. נבחן יחד כיצד אקולוגיה עמוקה מתקשרת לעבודה במרחב הטיפולי? ובנימה אופטימית- נראה כיצד יכול המשבר העולמי להיות דווקא מקפצה אמיתית לשינוי וצמיחה.

**נעה ישראלי
רוזנברג**

**לצמוח מתוך משבר –
מבט אחר על משבר
האקלים ועל יחסי
האדם והטבע**

ההרצאה הולכת למקד את העולם המדהים של טיפול שטח תוך לקיחה בחשבון של הצרכים הייחודיים של אוכלוסייה זו, ומתוך מטרה להוביל מצב שבו יש ערך נוסף לתהליך החינוכי טיפול בשטח – ערך שבבסיסו היכולת של הנער לקחת אלמנטים מתוך המסע / הפעילות השבועית ולהביא אותם לידי ביטוי בחיי היום – יום שלו.

יותם ויסקופ

**מודל התערבות
באמצעות השטח עם
נערים בעלי הפרעת
קשב וקשיי התנהגות**

ספורט אתגרי, העצמה ושילוב חברתי של אנשים מיוחדים

איגוד אתגר וולטרידה החווייתית בישראל (ע.ר.)
Association for Challenge & Experiential Education in Israel (P.A.)

מופע ערב – 21:00 - 19:30

מצב האפס סיפורי עוצמה- משלב סיפורים וקטעי טקסט הניזונים מניסיון החיים ותפיסת העולם המיוחדת של עופר ישראלי – מקים "שומרי הגן"; עם קטעים מוזיקאליים בסגנונות שונים המנוגנים על מגוון כלים . ובעיקר – מדבר על החיים...

עופר ישראלי
"מצב האפס" – סיפורי עוצמה

מושב חמישי – זמן לילה 21:00 ואילך

מטרת הטקס הינה חיבור המשתתפים למהותם והיזכרות במקור המשותף והמאחד את כולנו. זהו טקס אשר נוצר במיוחד לכנס ולתמה שלו, וישלב מוטיבים מסורתיים לצד מודרניים וכמובן אלמנטים מהטבע. הטקס יתרחש במרחב תחום שיאורגן בקפידה, בשעות הערב-לילה, לקבוצה של כ 20 משתתפים, ויימשך כשעה עד שעה וחצי.

ליאור הר לב
טקס בוך

הטבע הישראלי שופע במגוון רחב של חיות בר, חרקים/זוחלים/עופות ויונקים בפרט.

אסף בן דוד
חיות הבר בתרבות הטיוול הישראלית

בסדנה נדון בקשיים בהנגשת מימד זה בטבע הישראלי נתנסה ונכיר שיטות קדומות ומודרניות להנגשת מידע זה למודרכים: גששות, ביואקוסטיקה, מצלמות שביל ועוד.

ג'ק דורון פלג
פואטרי סלאם מסביב למדורה

התובנות הגדולות, הרגעים הקטנים, התחושות והרגשות - הכל מזוקק בשהות בטבע בהתנסות בשטח או אל מול האתגר. אנחנו מצייבים במה פתוחה לחלוק שירים וקטעים שכתבתם/ן או מעוררים בכם/ן השראה אל מול מדורת השבט בכנס ומזמינים אותכם/ן להעשיר את כלל הקהילה.

יום שישי 22/11/2019

מושב שישי – צבע, יצירה, תנועה 10:00-8:30

הזמנה למפגש חווייתי מעמיק עם רבדים שחיים מחוצה לנו ופועמים בתוכנו. אפשרות לתת ביטוי מעשי לחלקים עמוקים שמפעילים אותנו ולעורר את תשומת הלב שלנו למקומות האלו. מרחב מרפא עם צבע וטבע.

דלית לאופר ונוף אילון
מסע בצבע

אתם מוזמנים להצטרף לחוויה המחברת בין אנשים לטבע, בין אתגר להתבוננות, בין אווירת גיבוש וצחוק לאווירת הקשבה והעצמה, שילוב של ביחד ולבד, שיתוף עם אחרים ותובנות עצמיות, בין תנועה לנשימה במרחב. סדנה המשלבת אאוטדור ומיינדפולנס. שילוב עולמות מתבקש ומעצים שיוצר חוויה בלתי נשכחת.

גיא אורן
סדנת טבע ומיינדפולנס

"בהצלחה! הגיע היום! אתה יוצא למקומות נפלאים אז שלום!" (דר' סוס)... מרחבים חדשים יכולים להיות מקומות נפלאים. לפעמים, כדי לגלות אותם, אפשר להושיט רגל קדימה....לעבור את סף אזור הנוחות...ופשוט לעשות את הצעד הראשון...אני מזמינה אתכם בשמחה לעשות איתי את הצעד הראשון ולבחור להשתתף בסדנת 'מרחבים חדשים'. הסדנה פתוחה לכל מי שמתחשק לו להתנסות בחיבור בין שפת האומנות לשפת הטבע. אין צורך בידע קודם בתחום האומנות ומומלץ לבוא עם לב פתוח.

גלית מישל
מרחבים חדשים

אבן-כח הינה היצירה האנושית המקבילה לאבן-חן שנוצרה בטבע. בסדנא נאתר את הכוחות והסגולות הייחודיים לנו, "נטעין" אותן באבנים וניצור אבן יפהפיה בטכניקה ייחודית.

אבן כוח – מיינדפולנס בטבע רוני כצמן וביצירה

נציג מודל של קורס קצר לפיתוח מנהיגות סביבתית. הרצף הייחודי של גישות ומתודות הטבע תרפיה, תבונת ההתבוננות, בינוי הקהילה ומשחקי האדמה תומך בצמיחה של יכולת לחוללות אישית. הקורס נע מחיבור אישי הווייתי לטבע ועד ליזמות קהילתית החותרת להשגת חוסן הדדי אדם-טבע-קהילה.

לגעת בטבע בהווה למען העתיד ד"ר דינה כהן אור ומיכל פוקס

מושב שביעי – להתבודד לראות ולעבד 10:30-13:00

התבודדות בטבע המוכרת גם כחויית solo היא מתודה מרכזית בתחום ההתערבות החינוכית והטיפולית בטבע וכוללת שהות לבד לפרקי זמן משתנים. זמן בדד מאפשר מרחב להתחבר לעצמי, לאחר, לקהילה ולסביבה ומהווה סוג של רפואה לחיים המודרניים. בסדנא זו אציג את ההתבודדות לפי פרספקטיבות שונות ואת הקווים המנחים להתנסויות אלו. נתנסה בשהות לבד לזמן קצר ונשוחח על הדרכים בהן ניתן לשלב את ההתבודדות בחיי היום יום ובעבודה לשם התפתחות וצמיחה.

רזי ההתבודדות לייה נאור

קידום והעצמת החוויה וההתנסות ללמידה והעמקה דורש הכוונה ויכולת מקצועית. פיתוח מיומנויות אלו אצל העוסקים בתחום על-ידי למידת עמיתים מעשירה את הידע המקצועי ואת ארגז הכלים של כל אחת ואחד מהעוסקים בתחום. מזמינים אותכם להצטרף אלינו, אנחנו הולכים לעיבוד.

ללכת לעיבוד ג'ק דורון פלג ורענן ארז

התקשורת עם הטבע קיימת אצל בני האדם במנעד רחב הנע בין תחושת פליאה, דרך תובנות הנובעות מחקר הסביבה {מידע וידע} ועד להבנת הטבע ברמה רוחנית-רגשית עמוקה המביאה את חלקנו להוביל תהליכים מיטיבים בטבע. בסדנת "שדה ראייה" נכיר את הטבע בדרך ייחודית, "דרך הלב", בה יבוא לידי ביטוי "הסיפור שמאחורי הסיפור" שישקף לנו את עצמנו, כחלק מהטבע וממארג אנושי שלם, יתרום לשיפור התקשורת בינינו ויטיב עמנו ועם סביבתנו.

"הסיפור מאחורי הסיפור" – אפי כסיף לראות עם הלב

שאלת האמונה, קשר האדם למקורותיו, אף אם בלא מודע, מהווים יסודות בחיפוש אחר משמעות. במפגש זה, נכיר ונלמד יחד תפיסות קיומיות הנוגעות לחיבור האדם למקורותיו, לאמונתו ולטבע, ודרכם ננסה למצוא משמעות.

פילוסופיה קיומית יהודית וחיבור האדם לטבע חבשוש אליסף

מייל הכנס kenestse.7@gmail.com

אתר ההרשמה לכנס [קישור](#)

פרטי הכנס באתר איגוד האתגר והלמידה החווייתית בישראל [קישור](#)

דף האירוע בפייסבוק [קישור](#)

דף טבע, שטח ואתגר מקצועיות בפייסבוק [קישור](#)

צוות ההיגוי: ליאור שורר, מלי נבו, שירה ורדי, לייה נאור, ג'ק דורון פלג, יהל כרמי וגיא בן יצחק

נשמח לראותך איתנו גם השנה !!!